

LET OP!

Bupropion (Zyban®): epileptische aanval als bijwerking

In december 1999 is in Nederland bupropion (amfebutamon) met vertraagde afgifte in een dosering van 1-2 dd 150 mg geregistreerd als hulpmiddel bij het stoppen met roken (*Gebu 2000*; 34: 23).¹ Met bupropion is al sinds 1986 ervaring opgedaan in de VS, waar het middel in een hogere dosering, 300-450 mg/dag, wordt gebruikt voor de indicatie depressie. Het bleek dat gebruikers van bupropion gemakkelijker met roken konden stoppen.

De Stichting Lareb ontving tot augustus 2000 in verband met het gebruik van bupropion 94 meldingen, waarbij 172 bijwerkingen werden gemeld. Bij 36% van deze meldingen betrof het neuropsychiatrische bijwerkingen, waaronder slapeloosheid en depressie, bij 22% betrof het huidafwijkingen en bij 15% gastro-intestinale bijwerkingen. Tevens ontving Lareb zes meldingen van een epileptische aanval bij het gebruik van bupropion. Bij drie van deze meldingen hadden de patiënten geen voorgeschiedenis van epilepsie en waren geen andere predisponerende factoren aanwezig. Van de overige patiënten hadden er twee een voorgeschiedenis van epilepsie en was van één patiënt de voorgeschiedenis niet bekend.

Een 30-jarige vrouw met een blanco anamnese ontwikkelde een gegeneraliseerde tonisch-klonische aanval, met tongbeet en incontinentie, twee weken na de start van het gebruik van bupropion. Zij gebruikte geen andere medicatie. Het EEG liet bilaterale afwijkingen zien, passend bij epileptische activiteit. Na het staken van de medicatie traden geen aanvallen meer op. In het EEG waren drie maanden na het staken van de medicatie geen afwijkingen meer te zien.

Een 41-jarige man had eveneens tonisch-klonische aanvallen tijdens het gebruik van bupropion. Ook hier was er sprake van een blanco anamnese en werden bij epilepsie passende EEG-afwijkingen geconstateerd.

In beide hierboven beschreven gevallen was de aanbevolen dosering bupropion niet overschreden. Alle gemelde aanvallen traden op tussen 3 dagen en 6 weken na het starten met het gebruik van bupropion.

Uit onderzoek naar het gebruik van bupropion als antidepressivum is gebleken dat één op de duizend gebruikers (0,1%) convulsies krijgt.¹ In Canada, waar bupropion sinds 1998 op de markt is als hulpmiddel bij het stoppen met roken, kwamen binnen één jaar 407 meldingen in verband met bupropion binnen, waarvan 64 meldingen van convulsies. In het merendeel (35) van de gevallen waren geen risicofactoren voor epilepsie aanwezig.²

In de IB-tekst van bupropion is epilepsie in het verleden, een ernstig schedeltrauma in de anamnese, of de aanwezigheid van andere predisponerende factoren, zoals sommige comediatie, als contra-indicatie of waarschuwing opgenomen.

Eerdere ervaringen met bupropion als antidepressivum en de bovengenoemde meldingen bij de Stichting Lareb geven aanleiding om te waarschuwen voor het optreden van convulsies bij het gebruik van bupropion. Door de wijze van marketing van bupropion kan de indruk ontstaan dat het om een relatief onschuldig middel gaat.

Om het risico van convulsies zo laag mogelijk te houden, dient de arts bij het voorschrijven van bupropion zich ervan te overtuigen dat de desbetreffende patiënt geen verhoogd risico van convulsies heeft. Daarbij moet worden gelet op de contra-indicaties en waarschuwingen in de bijsluiter. Helaas blijkt uit de meldingen dat dit niet altijd gebeurt. Verder lijkt het verstandig om de patiënt uit te leggen dat bupropion niet vergelijkbaar is met nicotinekauwgom. De bupropiontabletten mogen niet worden gekauwd, maar moeten heel worden doorgeslikt. Wanneer desondanks convulsies optreden moet het gebruik van bupropion worden gestaakt. Het blijft van belang om dergelijke bijwerkingen goed te documenteren. U kunt deze bij de Stichting Lareb melden met behulp van het meldingsformulier in het Farmacotherapeutisch Kompas of in het Gebu, of via de website van Lareb (www.lareb.nl).

1. IB-tekst Zyban® www.cbg-meb.nl/nl/spc/24160.htm. 2. Dunlop H, Bupropion (Zyban®, sustained release tablets): update. Canadian ADR Newsletter 2000; 10: 3-5.